

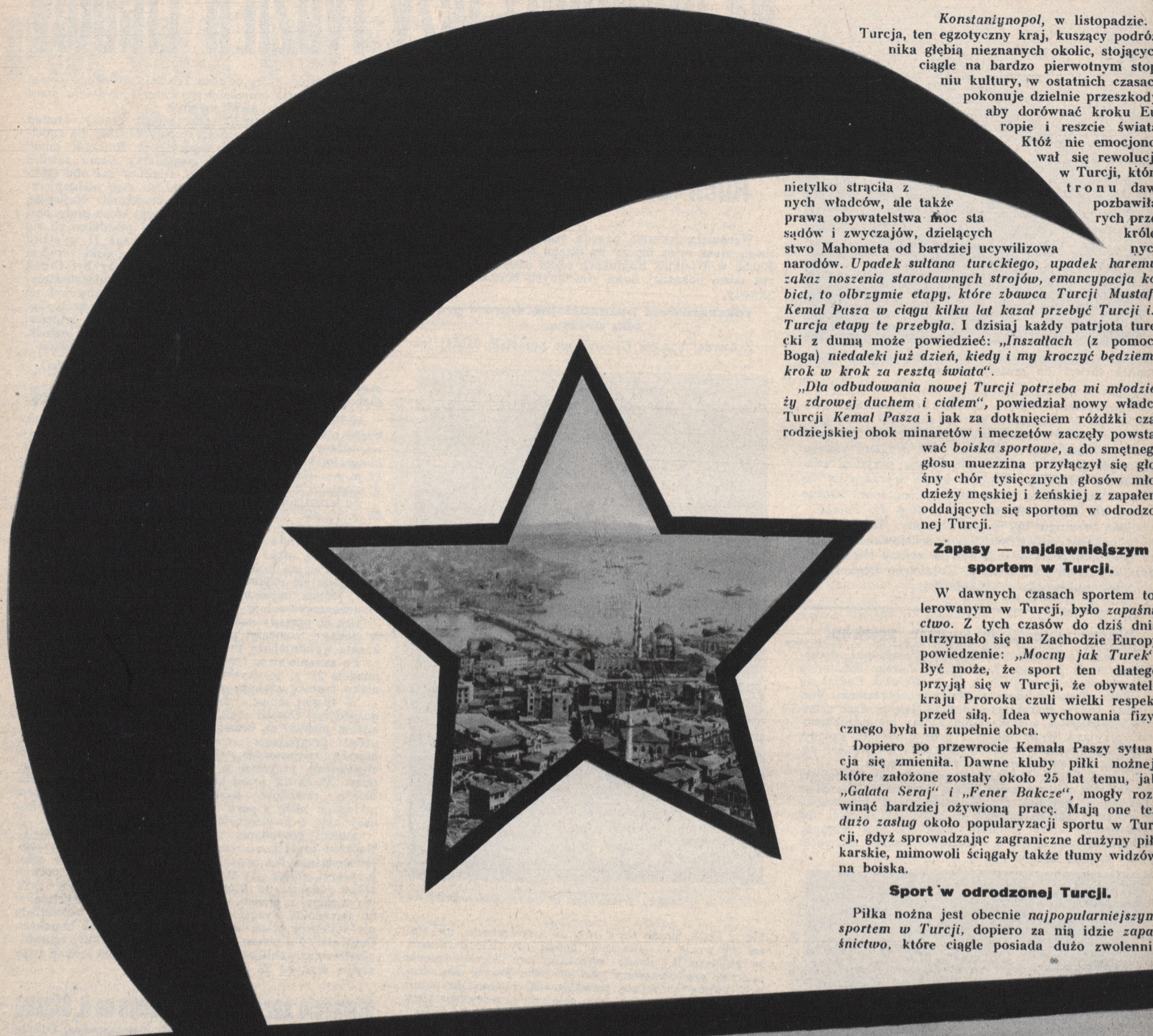
WYDZIAŁ SPORTOWY
KULUSTROWA
MIASTO
WARSZAWA
TYGODNIK
SPORTOWY
ROK I.

RAZ DWA TRZY..

WE WSPÓLNYM SKOKU DO PIŁKI.

Ciekawy fragment z meczu Ilgi oniejskiej.

Konstantynopol, w listopadzie. Turcja, ten egzotyczny kraj, kuszący podróżnika głębią nieznanymi okolic, stojących ciągle na bardzo pierwotnym stopniu kultury, w ostatnich czasach pokonuje dzielnie przeszkody, aby dorównać kroku Europy i reszcie świata.

Któż nie emocjonował się rewolucją w Turcji, która tronu dawno pozabawiła królewskich przetrębionych wladców, ale także prawa obywatelstwa moc stała się sądowni i zwyczajów, dzielących królestwo Mahometa od bardziej ucywilizowanych narodów. Upadek sultana tureckiego, upadek haremów, zakaz noszenia starodawnych strojów, emancypacja kobiet, to olbrzymie etapy, które zbawca Turcji Mustafa Kemal Pasza w ciągu kilku lat kazal przeżyć Turcji i... Turcja etapy te przeżyła. I dzisiaj każdy patriota turecki z dumą może powiedzieć: „Inszallah (z pomocą Boga) niedaleki już dzień, kiedy i my krocząc będziemy krok w krok za resztą świata”.

„Dla odbudowania nowej Turcji potrzeba mi młodzieży zdrowej duchem i ciałem”, powiedział nowy władca Turcji Kemal Pasza i jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej obok minaretów i meczetów zaczęły powstawać boiska sportowe, a do smętnego głosu muezzina przyłączył się głośny chór tysięcznych głosów młodzieży męskiej i żeńskiej z zapalem oddających się sportom w odrodzonej Turcji.

Zapasy — najdawniejszym sportem w Turcji.

W dawnych czasach sportem tolerowanym w Turcji, było zapasnictwo. Z tych czasów do dziś dnia utrzymało się na Zachodzie Europy powiedzenie: „Mocny jak Turek”. Być może, że sport ten dlatego przyjął się w Turcji, że obywatele kraju Proroka czuli wielki respekt przed siłą. Idea wychowania fizycznego była im zupełnie obca.

Dopiero po przewrocie Kemala Paszy sytuacja się zmieniła. Dawne kluby piłki nożnej, które założone zostały około 25 lat temu, jak „Galata Seraj” i „Fener Bakcze”, mogły rozwinąć bardziej ożywioną pracę. Mają one też dużo zasług około popularyzacji sportu w Turcji, gdyż sprowadzając zagraniczne drużyny piłkarskie, mimowolnie ściągaly także tłumy widzów na boiska.

Sport w odrodzonej Turcji.

Piłka nożna jest obecnie najpopularniejszym sportem w Turcji, dopiero za nią idzie zapasnictwo, które ciągle posiada dużo zwolenni-

ków, dalej lekkoatletyka, sporty wodne, boks, tenis, kolarstwo i szermierka. Kluby piłkarskie są zorganizowane w ligi, każde większe miasto posiada swoją ligę, a mistrzowie poszczególnych okręgów grają między sobą o mistrzostwo Turcji, które mimo usiłowań młodszych ośrodków, ciągle pozostaje w Stambule, a posiadaczami tego zaszczytnego tytułu są naprzemian starzy rywale „Galata Seraj” i „Fener Bakcze”. Są to dwa kluby, których rywalizacja sportowa przypomina zacięte krakowskie „Derby”, rozgrywane między „Wisłą” i „Cracovią”. W roku bieżącym mistrzostwo zdobyła „Galata Seraj”, a obok mistrzostwa w piłce nożnej, klub ten posiada także mistrzostwo w lekkoatletyce i w sportach wodnych.

Stosunki piłkarzy tureckich z zagranicą.

Tegoroczny sezon międzynarodowy piłkarskiej Turcji był bardzo ożywiony. Reprezentacja Turcji pokonała Jugosławję i Grecję, a przegrała spotkanie z Bułgarią w Stambule, Rumunją w Bukareszcie i Rosją w Moskwie, Leningradzie i Charkowie. Z reprezentacją Rosji Turcja rozegrała cztery mecze, z których jeden zakończył się remisem, reszta zaś przypadła w udziale Rosji.

Spotkanie piłkarskie Rosja Sowiecka — Turcja posiada już swoją tradycję. Pierwsze spotkanie między państwami odbyło się w r. 1924, kiedy w Moskwie reprezentacja Turcji pokonała reprezentację Moskwy, a uległa reprezentacji Rosji. Dwa następne mecze Rosji i Turcji odbyły się na terenie tureckim, a to raz w Stambule, a raz w Angorze. W obydwu wypadkach zwycięsko do spotkania wyszła Rosja. Dysponuje ona bowiem szeregiem dobrych graczy, których karjera sportowa sięga jeszcze czasów carskich, jak np. Selin. Turcja zaś mogła wystawić jedynie drużynę, złożoną z uczniów gimnazjalnych, którzy nie mogli odpowiednio przeciwstawić się drużynie silniejszej fizycznie i lepszej technicznie.

Wyniki tegorocznych spotkań na terenie Rosji reprezentacji Turcji były następujące: 2:3, 3:3, 4:5, 2:0. Wykazują one, że piłkarstwo tureckie czyni szybkie postępy i Rosjanie muszą już dobrze się wysilać, aby pokonać drużynę turecką. Podkreślić trzeba, że Turcy nie są przyzwyczajeni do boisk trawiastych, na których gra się w football w Rosji.

Zapasnictwo.

Przechodząc do zapasnictwa, stwierdzić należy, że jest to jedyna gałąź sportu tureckiego, która krajowi Proroka przyczyniła wiele sławy. Jeszcze przed dziesięcioma laty bardzo popularną w Turcji była walka, zwana „Ala Turka”, która polegała na tym, że zapasnicy nie mogli przy walce chwycić się „za bary”, gdyż całe ciało było wysmarowane tłuszczem, lecz tylko za pas skórzany. Zwycięzcą stawał się ten, kto zdołał rzucić przeciwnika o ziemię i to bez względu na to, czy piersiami czy na plecy. W walce tej odznaczali się tacy zapasnicy, jak Kurtudereli Memet i kilku innych, którzy nie mieli równych sobie na całym świecie.

Dzisiejsi zapasnicy odziedziczyli trudne zadanie podtrzymania tej sławnej tradycji siłaczy tureckich. Obecnie, kiedy inne gałęzie sportu w Turcji jeszcze długą mają drogę przed sobą, aby wyrównać poziom Europy, jedno zapasnictwo z powodzeniem konkuruje z Zachodem, nie ustępując żadnemu z krajów europejskich.

Sekcje zapasniczą posiada każdy turecki klub sportowy. Na czoło organizacji zapasniczych wybijają się kluby stambulskie „Bajkoz” i „Kum Kapu”, które mają za sobą zwycięstwa nad Węgrami w Stambule i Budapeszcie, nad Grekami w Atenach i wiele innych sukcesów.

Lekkoatletyka.

Jeśli idzie o „królowę sportów”, to Turcy mają tu wielkie zaległości. Lekkoatleci tureccy ulegają ciągle jeszcze państwu bałkańskim jak Grecja, Bułgaria. Pewną przewagę mają tylko Turcy w sprintach. Sądzić jednak można, że znaczna ilość trenerów europejskich i amerykańskich, którzy pracują od kilku lat w Turcji, przyczyni się w znacznym stopniu do podniesienia i tej gałęzi sportu tureckiego. „Allah, büjük, kaik küezük” mówi tureckie fatalistyczne przysłowie, co znaczy „Bóg jest wielki, a łódź mała” i pocieszają się Turcy nadzieją, że czegoś od tych kosztownych nauczycieli się nauczą.

Sporty wodne.

Sporty wodne, jak wioślarstwo i pływanie, które ze względu na klimatyczny sądcą, powinny stać na naczelnym miejscu, jakoś powoli posuwają się naprzód i dopiero w ostatnich czasach daje się zauważyć pewne ożywienie w tych gałęziach. Przed niedawnym czasem wybudowano w Stambule na Bosforze wspaniałą pływalnię ze skocznia kilkupiętrową, a poszczególne kluby zaczynają okazywać większe zainteresowanie sportem pływackim. Wzrasta w ten sposób konkurencja dla „żółto-czerwonych”, tj. dla zawodników klubu „Galata Seraj”, którzy teraz muszą już dobrze pracować, aby pokonać dotychczas zupełnie słabych przeciwników z innych klubów. Rywalizacja ta wychodzi tylko na dobre, gdyż przyczynia się do postępu w tych gałęziach sportu.

W innych sportach brak rywalizacji.

W boksie, kolarstwie, tenisie i szermierce brak rywalizacji daje się we znaki, gdyż temi gałęziami sportu zajmują się tylko pojedyncze kluby i nie odbywają się międzyklubowe spotkania, skutkiem czego nie można zauważyć większego postępu. Boks uprawia klub „Galata Seraj”, kolarstwo angorskie „Mukafir Güdrü”,

tenis „Fener Bakcze”, a szermierkę „Galata Seraj”. Wewnętrzna konkurencja w tych klubach nie przyczynia się też do szerszego rozwoju.

Z pośród ostatnio wymienionych sportów, na wyróżnienie zasługuje tenis, gdyż jakkolwiek było, mi strzostwo Bałkanów w singlu i doubleu należy do Turków. Bez wątpienia rozwój sportu byłby znacznie większy, gdyby nie kilka przeszkód, które stoją na drodze. Do tych należy zaliczyć w pierwszym rzędzie brak boisk i stadionów. Nawet Stambul, największe miasto w Turcji, do obecnej chwili nie posiada porządknej boiska. Dopiero obecnie przystąpiono do budowy nowoczesnie urządzonego stadionu sportowego.

Naogół Turcja utrzymuje niezbyt żywe stosunki z resztą krajów europejskich, to też warto przypomnieć, że piłkarze tureccy rozegrali trzy mecze z reprezentacją Polski, ulegając jej we wszystkich spotkaniach. Musa Sabri.

U góry w gwiazdce: widok z lotu ptaka na Stambul i Złoty Róg; powyżej od lewej ku prawej: reprezentacja turecka w Moskwie, (napis „Hos Geldiniz” znaczy po turecku: witajcie); fragment z meczu Turcja — Rosja w Moskwie; widok na trybuny zapełnione publicznością; defilada drużyn tureckiej i rosyjskiej przed meczem. U góry na prawo: meczel z wieżyczką muezzina.

W PAŃSTWIE PÓŁKSIĘŻYCA

Pod tytułem „Sport w sztuce” otwarto w ubiegłą sobotę w kamienicy Baryczków, siedzibie Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie wystawę dzieł plastycznych, których treść zaczerpnięta jest z dziedziny sportu. Ta niezmiernie ciekawa wystawa ma być przygotowaniem do udziału Polski na X Olimpiadzie w roku przyszłym w Los Angeles. Jest to więc *wystawa eliminacyjna*, z której część stosunkowo niewielka (dotąd jeszcze nieokreślona) ma zostać wysłana do Los Angeles. Należy przyznać, że dzięki poważnemu traktowaniu tej sprawy przez dawny *departament sztuki ministerstwa W. R. i O. P.*, wystawa ta jest dobrze przygotowana, gdyż została *poprzedzona trzema konkursami*, ogłoszonymi przez ministerstwo W. R. i O. P. za pośrednictwem Instytutu propagandy sztuki z dziedziny rzeźby, grafiki i malarstwa.

Świeżo otwarty pokaz jest *zebraniem najlepszych rezultatów tych konkursów*. Jeśli przypomnimy sobie pierwszą wystawę na ten temat, zorganizowaną przed czterema laty w Związku Plastyków, z której dr Treter później z trudem zdołał stworzyć naszą reprezentację na IX Olimpiadę w Amsterdamie — to przyznać musimy, że dzięki specjalnym konkursom *nasza sztuka plastyczna na Olimpiadzie w Los Angeles* będzie reprezentowana.

snem nietylko zresztą naszego państwa, odgrywa ołbrzymią rolę ściślej zwiąż z niem swe talenty i twórczość.

Malarstwo.

Ponieważ w *malarstwie* na obecnej wystawie oglądać można prawie wyłącznie rezultat konkursu malarzkiego, rozstrzygniętego przed kilku dniami, przeto znane są nazwiska autorów tylko nagrodzonych dzieł i o nich na razie można pisać, choć nawet niezbyt doświadczone oko zauważyć może i każe się domyślić w pracach nienagrodzonych — kilku pierwszorzędnych naszych firm malarzskich.

Z prac nagrodzonych na pierwszy plan wysuwają się „Boks” *Jadwigi Umińskiej*, obraz brawurowo malowany i ilustrujący ostatni etap walki w tym sporcie. „Narciarze” *Rafala Malczewskiego*, jak i tegoż autora „Spinnaczka” i „Piłka nożna” ujmują raczej pięknymi pejzażami niż akcją ludzkich postaci, które stanowią w nich tylko sztafarz w małych ujętych figurkach. „Przejażdżka” *Michała Byliny*, to przedewszystkiem świetne, precyzyjne, a śmiało wymalowane konie. „Narciarka” *Władysława Jarockiego* mówi wiele o estetycznych rozkoszach tego sportu, barwnym strojem narciarki i pięknym, górskim pejzażem, w tle. „Łucznik” *Wacława Borowskiego* mają wiele cech szlachetnej dekoracyjności w harmonijnym układzie kompozycji i sto-

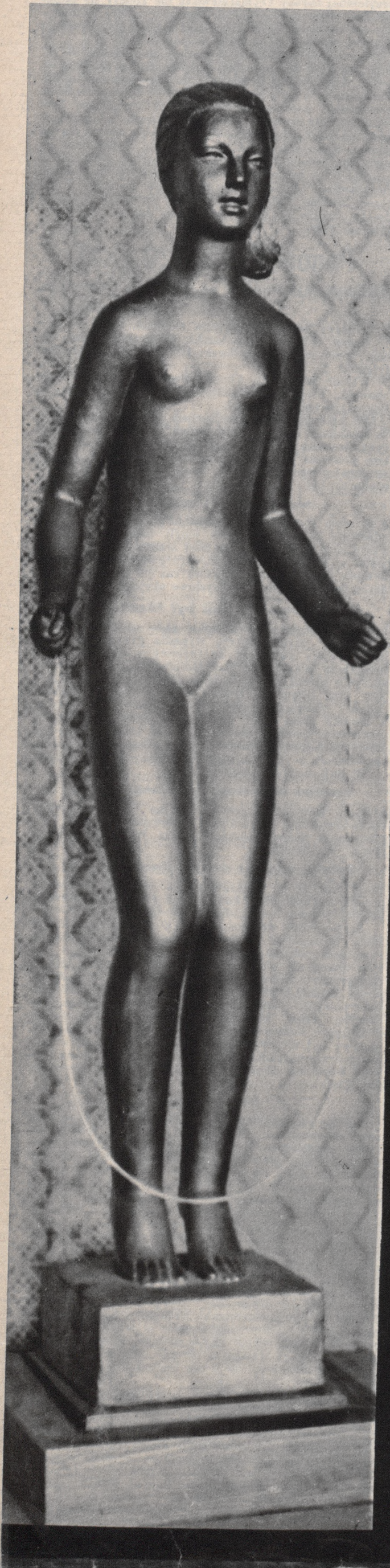
nowanym kolorystyce. „Bokserzy” *Korolkiewicza* (który łączy w swej osobie talent malarza z treningiem doskonałego lekkoatlety), to obraz żywy, doskonale uchwyconego momentu walki w tym sporcie. „Konie” *Eugenjusza Gepperta* posiadają zarówno zalety kolorystyczne, jak i rysunkowe usterki innych dzieł, tego artysty.

Rzeźba.

W *dziale rzeźb* najlepsze znów prace nagrodzone na konkursie rzeźbiarskim, a więc „Dziewczyna” ze *skakanką* *Alfonsa Karnego*, praca w stylu plastycznym, może trochę zależna od *Józefa Bernard’a* w traktowaniu młodego, dziewczęcego aktu, ale doskonale w formie i szlachetna w linii. *Trzy rzeźby Kenara*, mianowicie „Hokeista”, „Strzelec”, „Na lodzie”, to świetne w ruchu, śmiało zsyntetyzowane plastyki, które nakażają zapamiętać nazwisko młodego artysty. „Narciarka” *Strynkiewicza*, „Bokser” *Chmielowskiego* i „Łucznik” *Masiaka* — to prace nieco słabsze od wyżej wymienionych, ale stojące na poziomie dobrej plastyki.

Grafika.

W *dziale grafiki* wybijają się piękne kolorowe *drzeworyty* *Janiny Konarskiej*, przedstawiające sceny z różnych sportów. „Piłka nożna” *Wiktora Podoskiego* i „Przejażdżka” *T. Manteufla*. W grafice plakatowej króluje jak zwykle *Tadeusz Gronowski* doskonałymi projektami na plakat dla X Olimpiady i zwraca uwagę

SPORT W DZIEŁACH SZTUKI

Jakie będą rezultaty tego popisu, trudno jest przewidzieć, gdyż należy przypuścić, że i inne państwa w ubiegłym czteroleciu również w sztuce sportowej się „trenowały”. To zwrócenie uwagi naszych artystów drogą konkursów na sport, jako temat i źródło natchnień ich sztuki, ma także i to dodatnie znaczenie, iż *wiąże sztukę bliżej z współczesnym życiem*, w którym sport tak potężną odgrywa rolę. — Nieraz słyszy się złośliwe *utyskiwania* artystów na temat, że *sport wypiera sztukę w zainteresowaniu społeczeństwa*. Może te skargi ustaną, gdy artyści pogodzą się z faktem, że sport w życiu współcze-

Powyżej: Obraz olejny „Football” (nazwisko nieujawnione). Na lewo: Rzeźba A. Karnego „Skakanka”, otrazona pierwszą nagrodą.

Na prawo: Rzeźba A. Kenara „Hokeista”, odznaczona pierwszą nagrodą; poniżej: obraz olejny: „Grotzgiel” (nazwisko nieujawnione); na lewo: Obraz olejny: „Bokser”, art. mal. Umińskiej, odznaczony I. nagrodą.

4
PIERWSZA NAGRODA
ANTONI KENAR

świetny afisz dla zawodów hokejowych *Skolimowskiego i Osieckiego*. Prof. *Wojciech Jastrzębowski* przysłał dwa piękne puchary srebrne, które oryginalnością śmiałych form, powinny pobić w zastosowaniu praktycznym jako nagrody sportowe powszechnie stosowaną zagraniczną tandetę. Ten krótki przegląd wystawy świadczy o niewątpliwym postępie, jaki nasza sztuka sportowa w ostatnich latach zrobiła. Należy jeszcze wyrazić życzenie, aby umiejętny ostateczny wybór do Los Angeles przyniósł nam na tamtym terenie zwycięstwo.

Wystawa „Sport w sztuce” przedstawia także *poważną wartość dla sportowców*. Wskazuje bowiem *na element piękna w ćwiczeniach sportowych*, którego nie oddaje tak powszechna fotografia. Wartości zaś estetyki są stale pomijane w ocenie wyników sportowych, o ile nie stanowią integralnej części warunków konkursu, a więc

przy slalomie narciarskim. A tymczasem jasnym jest, że piękno to ukryte jest w każdym doskonałym ruchu ciała ludzkiego. Świadczą o tem choćby dzieła przekazane nam przez starożytność, kiedy właśnie ta „sztuka sportowa” była bodaj najpopularniejszą i zostawiła nam tak wspaniałe dowody swego daleko posuniętego rozwoju. Czy współczesne nam dzieła sztuki przedstawiają większą wartość „sub specie aeternitatis”, niewątpliwie przedwcześnie byłoby oceniać. Mimo bowiem wszystko tematy sportowe nie są zbyt przyjęte u naszych plastyków i malarzy. Zachodzi tu przytem trudność koniecznego obznajomienia się z szczegółami „technicznymi”, dotyczącymi danego sportu, gdyż w przeciwnym razie, rzecz doskonała pod względem malarzkim czy rzeźbiarskim, straci wiele w oczach publiczności, która „się zna” na sporcie i chce widzieć w danym utworze sztuki to, co faktycznie widzi w rzeczywistości. Liczyć należy, że piękna tradycja poprzedniej olimpiady nie zostanie przerwana, ale że i na konkursie r. 1932 odniesiemy w dziale sztuki sukcesy, o czem przekonamy się zresztą za kilka miesięcy.

PRZEDOLIMPIJSKIE ZMARTWIENIA

Warszawa, 8 listopada.

Nie dawniej, jak przed miesiącem, łamy prasy sportowej starej Europy pełne były od alarmujących wzmianek na temat nie obsyłania Igrzysk Olimpijskich przez państwa europejskie wskutek kryzysu gospodarczego i innych przyczyn natury pieniężnej.

Wniosek w tej sprawie wyszedł od Anglików, a podchwyciły go wszystkie „mocarstwa” sportowe starego świata. — Powoli jednak komitety olimpijskie tych państw zaczęły, jedne po drugich, rozmyślać się i dziś stało się jasnym, że żadnej flagi nie zabraknie na masztach okalających wielki stadjon w Los Angeles.

Ekspedycje nie będą naturalnie tak liczne, jak w Amsterdamie, ale zato konkurencja będzie o wiele bardziej doborowa, pojedają bowiem tylko ci, co do których komitet olimpijski się wydaje, że zajmą miejsca w finałach.

Zrozumiano zatem, że magiczny wyraz „Olimpiada” jest najważniejszym, niemal świętym dla sportu światowego i każde państwo uważa już dzisiaj za punkt honoru obsłać Igrzyska jak najliczniej.

Obecnie komitety olimpijskie biedzą się nad sprawą wydostania odpowiednich funduszy, jednocześnie jednak rozpoczęły pilne i gorączkowe przygotowania.

Zanim zajmiemy się sprawą udziału Polski na Igrzyskach, przejrzymy pokrótce ostatnie wieści z placu bezkrwawego boju, który się nazywa przygotowaniem olimpijskim. Mówimy naturalnie o Europie gdyż gospodarze napewno wystąpią jaknajokazalej.

Igrzyska zimowe.

odbędą się jak wiadomo w dniach 4—13 lutego w miejscowości Lake Placid (w Kanadzie). Na Igrzyska te najbardziej przygotowują się zespoły państw skandynawskich. — Odegrają one naturalnie pierwsze skrzypce na Igrzyskach, a Norwegia spodziewa się pewnie pierwszego miejsca w ogólnej klasyfikacji. Finlandja i Szwecja liczą napewno na następne lokaty. — Państwa te obsłać Igrzyska bardzo licznie. Już dzisiaj mówi się i pisze w prasie skandynawskiej o kilkunastu narciarzach i łyżwiarzach norweskich, o hokejowym zespole szwedzkim, o silnej drużynie fińskiej w dziale łyżwiarstwa szybkiego i narciarstwa.

Czechosłowacja wysyła tylko sześciu narciarzy i dwóch łyżwiarzy, zaś co do drużyny hokejowej, to jeszcze nic definitywnego nie postanowiono. Francuzi zgłaszają wielką liczbę 41 reprezentantów, Austria wysła chyba tylko kilku łyżwiarzy figurowych i drużynę hokejową, której zresztą, jako mistrzowi Europy, gospodarze zwracają koszt przyjazdu. Niemcy wystąpią głównie w dziale narciarstwa i hokeju. Italia szykuje silny zespół, podobnie jak i Szwajcaria. Inne państwa też nie pozostaną z pewnością w tyle, wysyłając nie-liczne lecz dobre zespoły.

Piękny krajobraz z okolic Los Angeles, miejsca X. Olimpiady

Co do

Igrzysk letnich X. Olimpiady

to rozegrane one zostaną w Los Angeles w dniach od 30 lipca do 14 sierpnia. Niemcy mimo wielkich trudności ekonomicznych, zamierzają obsłać wszystkie gałęzie sportu. Już dziś mówi się o 20 lekkoatletach, 10 lekkoatletkach, drużynie waterpolowej, licznym zespole pływaków, bokserów, jeźdźców, kolarzy i zapasników. Pojadą także pięciobojsi i wioślarze.

Węgrzy wystawią napewno drużynę waterpolową, około 10 pływaków, kilku szermierzy, lekkoatletów (również 10) i bokserów, łącznie do 50 osób.

Czesi określają swe cyfry na 5 lekkoatletów, 7 ciężkoatletów, 6 bokserów, 5 jeźdźców i 5 szermierzy.

Co do Francji i Anglii, to cyfry nie zostały jeszcze zdecydowane. Napewno jednak drużyny obu mocarstw nie będą liczyć mniej niż po 60 nazwisk. Kraje północne, jak Szwecja, Norwegia czy Finlandja wystąpią z pewnością nie mniej licznie jak Anglicy czy Francuzi.

Holandja kreśliła skład drużyny olimpijskiej na 20 osób, skład reprezentacji belgijskiej czy szwajcarskiej będzie prawdopodobnie taki sam. Jugosławia, Bułgaria, Grecja, Hiszpania, Turcja, Danja, Lotwa, Estonia, ograniczą się do wysłania najwyżej po 6—10 zawodników. Austria obawia się, że będzie mogła operować kilkoma tylko jednostkami.

Niezwykle licznie zapowiada się udział Italii. Jest to narazie jedyne państwo z Europy, którego rząd, w zrozumieniu sprawy, przyrzekł wielkie subwencje, sięgające zawrotnej sumy ponad milion szwajcarskich franków. Z taką gotówką Italia z pewnością postara się o wysłanie jaknajliczniejszego doborowego zespołu, który zareprezentuje na ziemi amerykańskiej barwy i tężyznę pięknej faszystowskiej krainy.

Jak więc widzimy, wbrew alarmującym pogłoskom, do Los Angeles zjedzie z pewnością kilka setek znakomitszej sportowej armii Europy, która niejednokrotnie okaże swą wyższość nad dumnymi Yankesami.

No a teraz pomówimy o najważniejszej dla nas sprawie, o wysłaniu

drużyny polskiej.

Bolączki finansowe zostawiam na koniec niniejszego artykułu, a teraz rozpatrzmy w kilku słowach ewent. skład drużyny z pod znaku białego orła.

Przedewszystkiem jedno zasadnicze zdanie:

Jechać musimy!

A jechać musimy z wielu powodów. Nie może nas zbraknąć tam, gdzie wszystkie państwa całego świata, a będzie ich chyba z 50 drużyn, walczyć będą o palmę pierwszeństwa. Jechać musimy, żeby podtrzymać ducha wśród naszej licznej emigracji. Jechać musimy, bo tego wymaga prestiż polskiego sportu, choć młodego, to jednak już tak niespodziewanie dobrze zaawansowanego. Musimy przecież pokazać światu, że Konopacka nie była w Amsterdamie odosobnionym meteorem, lecz że Polskę stać także na inne nazwiska.

Niema więc dwóch zdań, niema się co nad tą kwestją dłużej zastanawiać — musimy być obecni na Olimpiadzie i kwita.

A teraz zastanówmy się, ilu może nas jechać. — Co do Igrzysk zimowych, sprawa jest dość uproszczona. Przedewszystkiem ani łyżwiarzy ani saneczkarzy wysłać niema potrzeby. Może, o ile złożyłaby się wycieczka jakiegoś zespołu bobslejowego, podobnie jak przed czterema laty, wtedy mógłby on nasze barwy zareprezentować, ale o specjalnych przygotowaniach w tym kierunku niema dziś jeszcze mowy.

Pozostają więc hokejsi i narciarze. Polski Zw. Narciarzy postanowił stanowczo wysłać choć kilku zawodników. Przebakuje się coś o takich nazwiskach, jak Broniek Czech, Zdz. Motyka, Skupień, Szostak, Berych i J. Marusarz. Są to naturalnie luźno rzuczone projekty, bo przecież pierwsze boje zakopiańskie pokażą, w jakiej znajdują się dzisiaj formie nasi wybrańcy. — Zaznaczamy jednak, że czasu na przygotowania jest mało i trzeba się rychło zdecydować.

W hokeju, kwestja złożenia zespołu nie jest rzeczą trudną, zresztą pisaliśmy o tem już w numerze 28 „Raz, Dwa, Trzy”. Wspomnieliśmy także o programie przygotowań. Kwestja tylko, czy nasi zawodnicy okażą wystarczającą formę, pozwalającą na wysłanie ich do Lake Placid. Naszym zdaniem, polska reprezentacja hokejowa powinna ro-

zegrać przed wyjazdem kilka spotkań z ważniejszymi przeciwnikami (Czesi, Austria, Niemcy), a wtedy zobaczymy, jaką ona klasę będzie reprezentować.

Teraz sprawa letniej ekspedycji. W każdym razie, ze względu na słaby obecnie stan, nie może być mowy o wysłaniu zapasników, rugby, gimnastyków, hokeju ziemnego, żeglarzy. Mże wiosna pokaże coś innego, ale dzisiaj nic nie możemy się po tych działach sportu spodziewać.

Pięciobój nowoczesny, to już sprawa inna. Można by pomyśleć o wybraniu zespołu trenującego specjalnie, a na wiosnę może uda się nam wyłowić jednego czy dwóch zawodników, którzy godnie obroniliby nasze barwy.

Lekka atletyka posiada jednego murowanego kandydata. To Kusociński. Ale i inni powinni pojechać. Postęp, jaki w roku bieżącym poczyniono, zdaje się wróżyć, że w roku przyszłym pójdziemy jeszcze dalej, a wówczas może i inne nazwiska okazać się godne reprezentowania barw naszych na X. Olimpiadzie.

Co do pań, to przecież, mimo straty Walasiewiczówny, rozporządzamy jednak wieloma zawodniczkami na miarę światową, a najlepszych kilka wybranych z tego grona z pewnością walczyć będzie o czołowe miejsca na Igrzyskach.

Naszym zdaniem wystarczyłaby jednak cyfra około 3—5 lekkoatletów i tyleż lekkoatletek.

Wioślarstwo powinno pomyśleć specjalnie o dwóch i czwórce. Obie te konkurencje mają już ustaloną reputację, a na mistrzostwach Europy spisały się jak najlepiej. Z pewnością najsilniejszy nasz klub wioślarski, K. W. Poznań 04, zastanowił się nad tą sprawą i poczyni wszystko, aby przygotować należycie swych reprezentantów.

Pływacy nasi mogą liczyć się conajwyżej z wysłaniem jedynie chyba Bocheńskiego, a może Klauzówny i Maertza. Postęp, jaki objawił ten sport w ostatnich latach, każe jednak przypuszczać, że rok przyszły może przynieść nowe rewelacje. Taka Kratochwilówna posiada przecież także poważne szanse na sukcesy.

Kolarstwo upadło u nas bardzo w ostatnich czasach. Nawet taki Szamota nie bardzo dzisiaj jest pewny. O szosowcach także niewiele powiedzieć możemy, gdyż brak nam porównania z zagranicą.

Bokserzy powinni jechać. W amatorskim pięściarstwie zajmujemy teraz wcale niezłe miejsce, toteż znajdziemy z pewnością kilka nazwisk godnych reprezentacji. Sezon dopiero się zaczyna, więc nie chcemy uprzedzać faktów i o nazwiskach nie mówimy. Cyfrę 3—5 zawodników uważać chcemy jako odpowiednią.

Szermierze mają już także markę ustaloną i zabraknąć ich na Igrzyskach nie powinno, zwłaszcza w konkurencjach drużynowych szablowych. Chyba nadchodzący sezon zdołał wyeliminować jakieś pięć nazwisk.

Musimy także być zareprezentowani w dziale hippiki. Nasi jeźdźcy, poddani specjalnemu treningowi, z pewnością spiszają się doskonale. Toteż i tutaj należy pomyśleć o 5—3 kandydatach. Aczkolwiek dopiero wiosną rozstrzygnie o obsłaniu olimpiady w Los Angeles.

Nadto obsłać powinniśmy konkurs sztuki oraz zawody strzeleckie, które rozegrane zostaną jednak nie w ramach samym Igrzysk, lecz jednocześnie z Olimpiadą.

Wszystko to bardzo pięknie, powiedzą wszyscy. — Jechać trzeba, ale skąd pieniądze? Tutaj zaczyna się nasza tragedia.

Funduszy brakuje nam bardzo.

Według danych Pol. Kom. Olimp. rozporządzamy dzisiaj kwotą kilkudziesięciu zaledwie tysięcy. Zbiórka bowiem wśród Polonji amerykańskiej zawiodła. — A przecież, licząc po 500 dol. na zawodnika oraz po 200 dol. na przygotowanie jego do Igrzysk, otrzymamy dla 15-osobowej drużyny zimowej 80 tys. złotych, a dla 35-osobowego zespołu letniego 220 tys. złotych.

Razem więc 300 tys. złotych, czyli o jakieś 250 tys. zł. za dużo, w stosunku do naszych funduszy. — Na pomoc rządową nie można teraz, wskutek ciężkiego stanu ekonomicznego, liczyć. A zatem pozostaje tylko zbiórka wśród społeczeństwa, akcja związków, klubów i działaczy sportowych.

Polski świat sportowy, tak liczny już dzisiaj, powinien wreszcie obudzić się z letargu i dać wyraz swemu zapalowi i ambicji.

Dzisiaj wszyscy musimy zabrać się do wspólnej akcji — zbiórki

na Fundusz Olimpijski!

A. Szenajch.

CZYTAJCIE

„Na Szerokim Świecie”

PAMIĘTNIK NAJWIĘKSZEGO NA ŚWIECIE KOLARZA

(Specjalny wywiad Raz-Dwa-Trzy z Victorem Linartem).

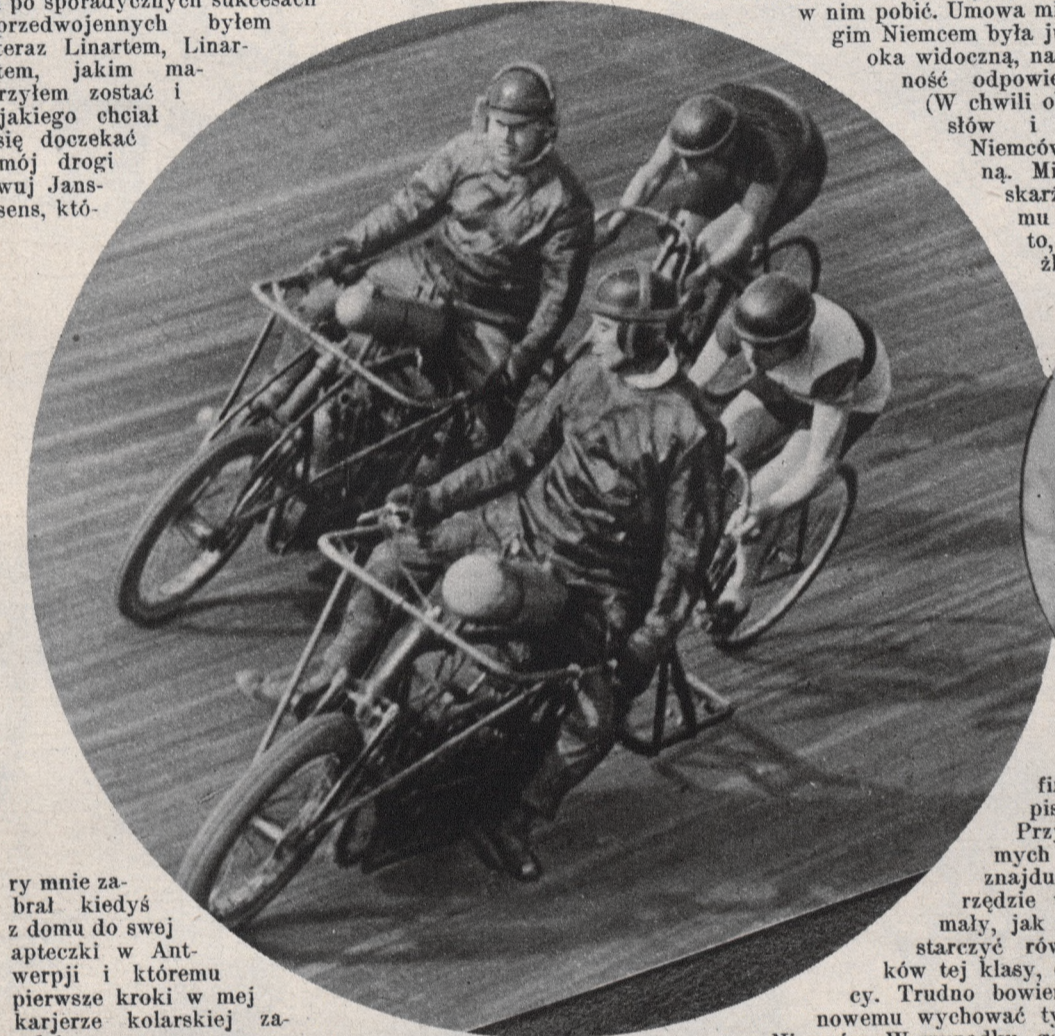
Bruksela, w listopadzie.

Copyright by Raz Dwa Trzy.

(Dokończenie).

Przeszła wojna. Wróciłem do swych normalnych zajęć — kontynuuję Linart — i nie mając nic na widoku, wyjąłem z lamusa swego dwukolowego rumaka i rozpocząłem próby. Mimo wszystko jechałem za motorem ponieważ dla mnie nadal najwykoczniejszą, a choć na drodze mojej stanął trup Verbista, wskazujący niebezpieczeństwo tego zawodu, choć nie potrafiłem jeszcze z twarzy mej zmyć blizn, jaki zostawił na niej okropny wypadek w Berlinie, szedłem nieugięcie po wybranej drodze i już w dwa lata po wojnie znajdowałem się w doskonalych formach. Kolarz Verbist, o którym wspominał, to pochodzenia Antwerpczyk zabił się, biorąc udział przed wojną w jednym z biegów wraz ze mną, w chwili, gdy usiłował wziąć mnie na wirażu, wpadł na motor, który eksplodował. Miasto wybudowało znakomitemu kolarzowi pomnik i jest on do dzisiejszego dnia w Belgji symbolem kolarza-dżentelmena.

Rok 1920. W Antwerpii organizują się Igrzyska VII Olimpijady. Rzucam wszystko, by stanąć godnie w szrankach igrzysk olimpijskich, organizowanych po raz pierwszy przez moją ojczyznę. Mistrzostwo Belgji zdobywam z łatwością, a w mistrzostwie świata jestem drugi. Forma i po sporadycznych sukcesach przedwojennych byłem teraz Linartem, Linartem, jakim marzyłem zostać i jakim chciałem się doczekać mój drogi wuj Janssens, który

ry mnie zabrał kiedyś z domu do swej apteczki w Antwerpii i kto pierwszy kroki w mej karierze kolarskiej zawięzać.

Sukcesy nadeszły prędzej, niż się spodziewałem. Jeździłem często, bo kochałem się w sporcie. Rutyna przyszła bardzo szybko i kiedy w Kopenhadze rozegrały się w r. 1921 mistrzostwa, sięgnąłem pewnie po pierwszy swój laur zwycięski.

W 33 roku życia zostałem mistrzem świata.

W następnych latach spędzam czas w Ameryce. Przez lata 1922 i 1923 „objadam się“ po welodromach Nowego Świata. Zwycięstwa odnoszę jedne za drugimi, stając się niebawem bardzo poszukiwaną i atrakcyjną siłą zawodową. Uzbrowiony nowymi zapasami doświadczenia i techniki przyjeżdżam do Paryża w czasie Olimpiady (1924 r.) i odnoszę same sukcesy. Zwycięstwami temi zdobywam sobie nową popularność i niebawem w Europie jestem przedmiotem rąjczych zaciętych walk o moje starty, jak to było poprzednio w Ameryce.

W okresie tym ogarnął mnie jakiś szal uczestniczenia w największej ilości biegów. Powoduje to jednak tak wielkie osłabienie fizyczne, iż jadąc na mistrzostwa świata w Amsterdamie, namyślam się, czy w ogóle w nich uczestniczyć. Sukcesu rzeszywicie nie zdobywam. Dochodzący się do finału, kontentuję się w nim aż czwartym miejscem.

Porażka amsterdamska napędza mnie jak najczarniejszą myślami. Starość niebezpieczną pozbawia mnie siły tej wytrzymałości. Zaczynam się już łatwo zaziębiać i ciało me nie jest odporne na niewygody tak, jak poprzednio. Cóż jednak mam robić? Jakiż stoi przedemną cel? Doprawdy, rozstać się z rowerem — to ponad moje siły!

W 37 roku życia rozpoczynam znowu racjonalny trening, by na mistrzostwach świata w Turynie pokazać swym przeciwnikom, którzy już chętnie wpakowali mnie do lamusa, iż stary Linart mimo swych 37 lat potrafi jeszcze przetrześć skórę młodszym kolegom. I na mi-

strzostwach świata, wbrew wszystkim przypuszczeniom

stary Linart zdobywa pierwsze miejsce.

Sukcesowi temu towarzyszy jakaś szczęśliwa passa, pozwalająca zapomnieć o całej przeszłości i stworzyć ze mnie „młodzika“, który niezmordowanie objeżdża wszystkich europejskie i bije swych przeciwników, mimo, iż ci częstokroć tworzą wspólne koalicje, by nie dać mi wygrać. Mistrzostwo świata w 1927 r. w Elbertdorffie znajduje mnie przygotowanym i poraz czwartym w ciągu siedmiu lat zapisuję swe nazwisko do księgi mistrzów świata.

38 rok mego życia jest więc zakończony. Teoretycznie jest to koniec tego okresu, kiedy zwyciężałem wszystkich i wszędzie. Faktycznie uważam jednak, iż do chwili obecnej

nie mam jeszcze przeciwnika na świecie,

który może w pojedynku ze mną wygrać.

Następnie jednak kolejno w Budapeszcie, Zurychu i Kopenhadze ponoszę porażki. Zatrzymam się zwłaszcza nad ostatnim roku, kiedy to w Danji zdobył mistrzostwo Sawall, przed Moelerem i mną. Walkę prowadzono ze mną w sposób bardzo nielojalny. Podczas, gdy jeden z mych rywali uciekał, drugi najeżdżał na mnie i skrętami roweru nie pozwolił mi w żaden sposób wyjść na przed. Liczyłem właśnie na ów finisz, bo nie wyobrażałem sobie, iż jakiś Niemiec może mnie w nim pobić. Umowa między jednym i drugim Niemcem była już na pierwszy rzut oka widoczna, na co zresztą publiczność odpowiednio zareagowała.

(W chwili obecnej prawdziwość słów i „dżentelmeństwo“ Niemców została sprawdzoną. Mianowicie Moeler oskarżył Sawall, iż dał mu pieniądze, za to, iż unieźliwi Li-

nartowi finisz! (Przypisek Redakcji).

Przyczyna niepowodzeń znajduje się w pierwszym rzędzie w tem, iż kraj tak mały, jak Belgja nie może dostarczyć równej ilości zawodników tej klasy, co na przykład Niemcy. Trudno bowiem narodowi 8-milionowemu wychować tyle asów co 60 miljonowemu. W wypadku, gdybym posiadał w finałach jakiegoś Belga, na którego pomoc mógłbym liczyć, jestem pewien, iż wygrana musiałaby być po mej stronie.

Pytał się pan poprzednio, dlaczego w ostatnich czasach ulegam bardzo często przeciwnikom, którzy są od mnie zdecydowanie słabsi. Jestem temu sam sobie winien. Staram się wyznoskać jak największą ilość startów, które mi są proponowane i dlatego też potrafię w ciągu tygodnia uczestniczyć w dwóch czy trzech, a nawet czterech biegach, z których jeden jest w Berlinie, drugi w Paryżu, a trzeci w Brukseli. Natrafiam prawie zawsze na przeciwników, którzy do walki ze mną szykują się, jak do jakiegoś święta i z zasmuceniem, nic więcej, jak tylko z zasmuceniem odbierają mi triumf. W wypadku jednak, gdy mam tylko tydzień odpoczynku za sobą, o pobiciu mnie jest bardzo trudno. Proszę nie zapominać zresztą, iż w ostateczności me 42 lata też swoje robią.

Na pytanie, kiedy wyścigi były cięższe — teraz, czy przed wojną, mogę z całą pewnością odpowiedzieć, iż

obecny jest o wiele trudniejszy.

Jeźdźcy są przedewszystkiem lepszymi taktykami i to częstokroć między równymi przeciwnikami decyduje o zwycięstwie. Przez przesunięcie natomiast rolki, z którą kolarz się styka, wyeliminowano następnie niebezpieczeństwo śmiertelnych wypadków. Następnym powodem tej zmiany jest mniejsza szybkość. Przed wojną jeździliśmy znacznie prędzej, niż w chwili obecnej i zazwyczaj przed wojną znacznie lepsze.

W dużym kole. Fragment z biegu za motorami, Linart (w czarnej koszulce) atakuje Holembeca.

W małym kole: Jedno z ostatnich zdjęć Victora Linarta.

Najlepszym welodromem jest Eberfeld w Niemczech,

gdzie można z łatwością osiągnąć 100 km. na godzinę. Moje rekordy nie przedstawiają się nadzwyczajnie, głównie z tego powodu, iż nigdy nie usiłuję „na czas“ jeździć. Przed wojną uzyskałem na 100 km. czas 1 godz. 7 minut 50 sek. (1). Po wojnie jadąc na 100 mil angielskich osiągnąłem 2 godz. 1 min. Rekord na 100 km. zrobiłem w Dreźnie, następny w Paryżu.

Jaki jest mój stosunek do 6-dniówki? Bieg ten należy do konkurencyj widowskich, t. zn. ciekawych dla widzów i jego znaczenie dla sportu jest żadne. Osobiście startowałem w 6-dniówce 11 razy, lecz bez większego skutku. Jeździłem na zmianę z Dupuisem i Debaetsem. Podobała mi się przedzianka się biegać w Brest — Paryż, który jest poprostu samobójstwem dla kolarzy. (Bieg ten, rozgrywany co dziesięć lat, należy do najcięższych na świecie. Kolarze przebywają go w jednym etapie, bez odpoczynku i trwa on przeciętnie 52 godziny. Przyp. Rerakcji).

Linart chce przyjechać do Polski.

Zwiedziłem już prawie cały świat. Kraje, gdzie nie startowałem, są bardzo nieliczne i jest nawet między nimi pana ojczyzna. Doprawdy — z wielką chęcią pojechałbym do Polski na jeden czy kilka startów. Podaje nawet swój adres dla pewności: Paryż, 7 Rue Auguste Vitu. XV., — startowałbym w Polsce nawet na skromnych warunkach, bo w moim wódczym świecie, w krajach musiałem zawsze omijać. Mam zresztą z Polską nieco wspólnych interesów, poza sportem prowadzę drzewny interes i ponieważ wywożę do nas dużo drewna, więc od czasu do czasu mam sposobność kupienia go i muszę się przyznać, iż na polskim drzewie nie straciłem.

Nieco o konkurencji.

Wracając jednak do kolarstwa, opinia moja o przeciwnikach wygląda następująco: W zwycięstwach Belgów w jeździe na motorze. Nawet obydwa Niemcy mimo zdobycia dwóch pierwszych miejsc w mistrzostwach świata nie są klasą b. wysoka. Grassin jest doskonałym na torach krytych, lecz w welodromach otwartych nie przedstawia. Z Belgów wyróżnia się Tholebeck. Niemcy jest Brossy (Fr.) i Ganoy (Fr.). W innych dziedzinach kolarstwa uważam, iż

najlepszych zawodników posiadają Belgowie.

Na szosie przewaga Belgów jest przytłaczająca. Tej klasy, co Włosi Binda czy Guerra jest w Belgji trzydziestu. Gorzej przedstawia się klasa sprinterów, w której nigdy Belgowie nie byli silni. Najlepszym sprinterem na świecie jest w chwili obecnej Belg Scheerens, przegrał on na mistrzostwach tylko przez błąd techniki. Obecnie zwycięzcą świata jest bezsprzecznie nadal dwukrotny mistrz z Budapesztu i Zurychu George Ronsee, który teraz niema wielkiej szczęścia, przewracając się na biegach i raniąc dotkliwie w chwili, gdy jego pierwsze miejsce zdaje się być pewne.

Na zakończenie. Mimo mych 42 lat, nie przestaję przez chwilę startować. Będę dotąd jeździł, dopóki mi siły pozwolą. Hajot.

Berlińska sześciodniówka kolarska.

Berlin w listopadzie.

Z chwilą zamknięcia sezonu wyścigów na szosie i na torach odkrytych kolarze całego świata przystępują do sezonu wyścigów w halach krytych, wśród których na pierwszy plan wybija się „sześciodniówka“. O wartości sportowej tego biegu trudno coś powiedzieć, daje on pole do popisu żelaznej wytrzymałości a dla widzów stanowi ciekawe widowisko, dostarczające niemało emocji.

Tegoroczna „sześciodniówka“ berlińska, odbywająca się w Palacu Sportowym naogół nie dopisała. Nie zjawiała się poza małymi wyjątkami klasa specjalistów w tym biegu. Z kolarzy o większej wartości wymienić należy Buschenhagen, Dennefa, Marcillaca, Piemontesiego, Terbacha i Maczyńskiego. (Polak występujący w barwach Niemiec).

Po czterech dniach wyścigu na czele utrzymywała się para Funda Maczyński, która dzięki doskonałej jeździe Maczyńskiego, miała prawie pewne zwycięstwo, gdy tymczasem wydarzyła się katastrofa. Oto Goebel, pragnąc dogonić Maczyńskiego spowodował upadek tego ostatniego. Maczyński odniósł bardzo poważne rany ciała i górnej wargi tak, że natychmiast musiało poddać go operacji. Mimo bohaterskich poprostu wysiłków, kontynuowania biegu, Maczyński musiał wycofać się z wyścigu.

W rezultacie bieg zakończył się zwycięstwem pary Broccardo-Tiezz (Niemcy-Francja), która zapisała na swoje konto 198 punktów. Rundę w tyle pozostała kombinacja Schön Göbel (Niemcy) 299 pkt. Na trzecim miejscu przybyła para Funda Charlier (Niemcy-Francja) 195 pkt. Dalsze miejsca zajęli: 4) Richli Siegel, 5) Wambst Wolke, 6) Max Bulla-Miethe.

Rekord stał się synonimem dzisiejszych czasów. Termin zapożyczony z dziedziny sportu przyjął się we wszystkich przejawach życia społecznego. Wśród rekordów zaś najwięcej popularności posiada rekord *szybkości*. Pociąga on za sobą tłumy, które dają się najłatwiej porwać mirażem szybkości, coraz lepszych wycyńców, a gdy na zawodach nie padnie żaden rekord, publiczność odchodzi zawiedzioną w swoich nadziejach.

Nad rekordami szybkości pracują *nie tylko rzesze inżynierów i mechaników*, których zadaniem jest skonstruowanie najszybszej maszyny, ale wylegają swoje umysły także i *cołe armie lekarzy*. Badają oni granice wytrzymałości organizmu ludzkiego i starają się wynaleźć metodę, która pozwoliłaby granicę tę odsunąć możliwie najdalej.

Na całym świecie, gdzie tylko dotarła idea sportu, walczy się o rekord. Myśl ta przyświeca zarówno „*królom bieżni*” Nurmii, jak i najszybszemu lotnikowi czy automobilistce.

Rekord! Rekord! Rekord!

Bezwzględny rekord szybkości świata posiada oczywiście *lotnictwo* i zapewne rekord ten pozostanie przy nim na stałe. Któż bowiem ośmielił się przebić szybciej niż 800 km. na godzinę? Po próbach *Orlebara*, którego rekord przez długi czas wydawał się niedościgniętym, zbudowano *nowe maszyny*, „o życiu motyla”, gdyż delikatna konstrukcja tych kółców nie pozwala na praktyczne ich użycie. Maszyna taka ustanawia jeden rekord i... idzie do muzeum, jak się to stało z ostatnim rekordowym hydroplanem „*Vickers Supermarine S. B. 6*”. Na maszynie tej o motorze Rolls Royce por. marynarki lotniczej W. Brytanji *Stainforth* we wrześniu b. r. osiągnął *szybkość 655.81 km. na godzinę*. W lotach treningowych

zanotowano nawet *szybkość 724 km/godz.* Rekordy te nie mają na razie znaczenia praktycznego. Osiągnięte szybkości bowiem dotyczą *krótkich dystansów*, a rekordowe maszyny nie wytrzymują dłuższej próby.

Najbliższy rekord lotniczego stoi *rekord automobilowy*. Szczelnie tego rekordu naznaczone są oficje krwią kierowców, którzy molochowi szybkości złożyli w ofierze swoje życie.

W dziedzinie automobilizmu, najsławniejszymi nazwiskami są *Seegrave i Campbell*. Seegrave po ustanowieniu rekordu świata szybkości 372.262 km/godz. przerzucił się do rekordu motorówkowego, który jak wiadomo zakończył się śmiercią tego kierowcy. Spadek po Seegrave odziedziczył *Malcolm Campbell*. Jest to stary i wytrawny kierowca. Wystarczy wspomnieć, że karjera jego sięga roku 1906, kiedy startował w pierwszych wyścigach motocyklowych. Szereg prób pozostał bez efektu. Dopiero w latach ostatnich udało się skonstruować *doskonały samochód wyścigowy*, znany pod nazwą „*Niebieski Ptak*”, który nareszcie zrealizował marzenia

rekordzisty. Rekord padł! Na jego miejsce Campbell wpisał nowy rekord

395.402 km. na godzinę.

„*Niebieski Ptak*”, to olbrzym z motorem „*Rolls-Royce*”, o sile 1450 K. M. Ostatni rekord nie jest jednak koniec pracy Campbella. Pracuje on nad nowym wozem, który wyposażony w motor aeroplanowy, ma być zdolnym do osiągnięcia jeszcze *znaczniejszych szybkości*.

Rzecz prosta, że wszystkie pierwsze miejsca na liście rekordów świata zajmują *pojazdy o popędzie mechanicznym*. Po aeroplanie i automobilu idzie kolej na *motocykl*, na którym kierowca angielski *J. S. Wright* ustanowił rekord 242.587 km/godz. Jego najgroźniejszy konkurent Niemiec *Henne*, który nawet przez pewien czas *dzierzył rekord świata*, jakoś przestał pracować i rekord Wrighta pozostaje nietkniętym.

Tragiczne dzieje posiada *rekord w jeździe na motorówce*. Po śmierci Seegravea na motorówce „*Miss England II*”, łódź tę odziedziczył *kierowca angielski Kaye Don*, który nie lękając się śmierci, rozpoczął próbę nad pobicie rekordu. Po szeregu prób, *Kaye Don* osiągnął w pol. Ameryce *szybkość 199.5*

**W ZAWO
Z PRZESTRZE**

**DY
NIA**

km/godz. Jego dalsze próby, jak i usiłowania najgroźniejszego przeciwnika *Gar Wooda* (Stany Zjednoczone) pozostają na razie bez rezultatu.

Najlepszym rekordem świata, będącym wyczynem zarówno przytomności umysłu kierowcy, jak dowodem wytrzymałości mięśni, jest *rekord kolarski za prowadzeniem motocykla*. Posiadaczem tego rekordu jest *Belg Vanderstuyft*, a rekord jego wynosi 122.761 km/godz. Inne rekordy kolarskie pozostają oczywiście znacznie w tyle. *Linari* (Włochy) ze startu lotnego uzyskał na dystansie 500 m. czas 30.6 sek. odpowiadający szybkości 58.823 km/godz. *Oscar Egg* osiągnął *szybkość 44.247 km. w ciągu jednej godziny*. Rekord ten trwa już kilkanaście lat i mimo wielu prób pozostaje *niezmieniony*.

Wśród rekordów świata trzyma się jeden unikat — **rekord ustanowiony przez konia.**

Posiadczą tego rekordu jest *klacz „Lafayette”*, która 1 km. przebyła w czasie 58.72 sek., tj. osiągnęła *szybkość 61.307 km/godz.* Rekord ten do dziś dnia nie został pobity, wszelkie też czasy, uzyskiwane przez konie w ostatnich latach nie zbliżyły się do tego rekordu.

W lekkoatletyce najcenniejszymi są *rekordy*

w chodzie, jest *rekord Altmariego*, który przebył 1 km. w czasie 3:55.8, co odpowiada *szybkości 15.267 km/godz.*

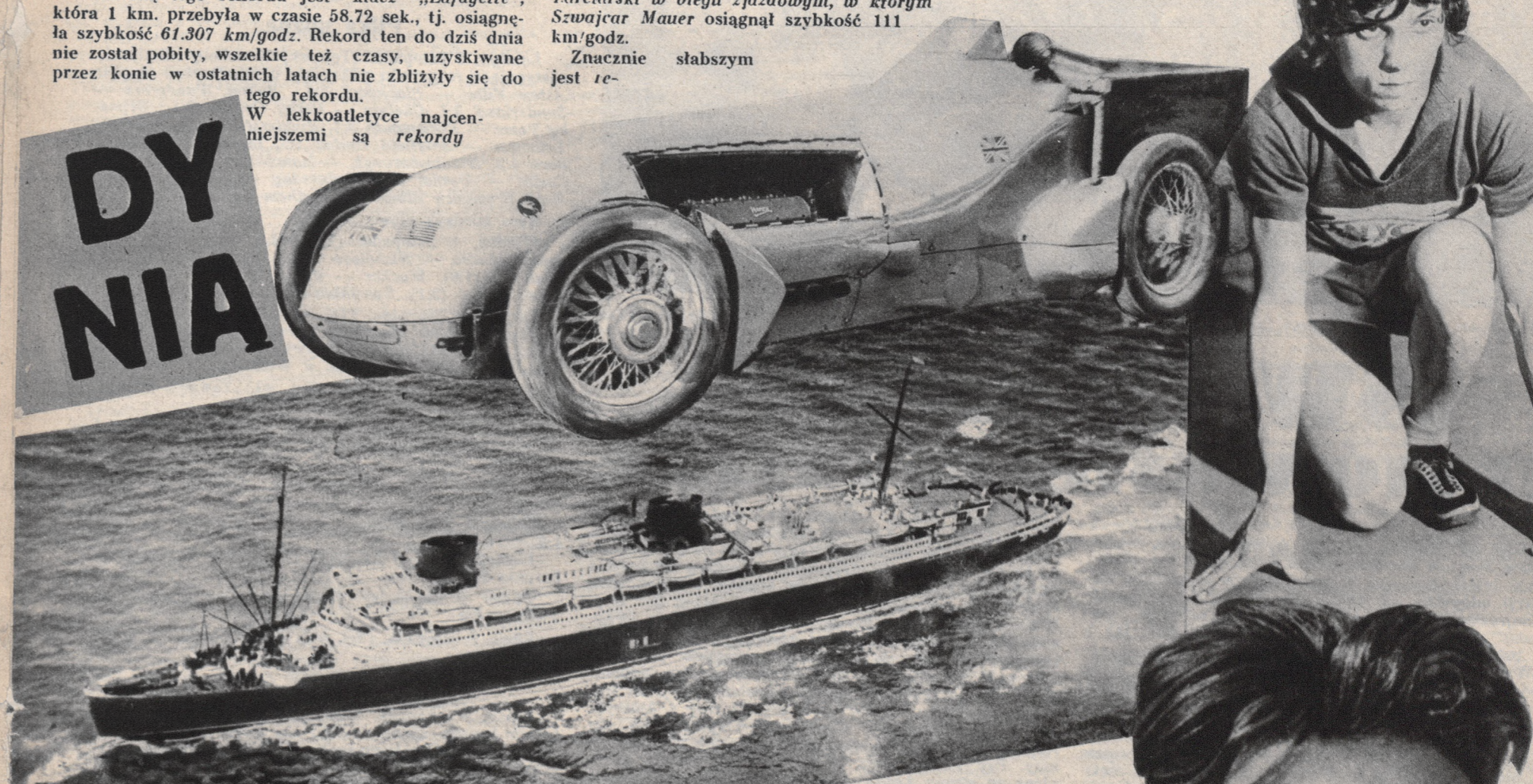
Słabsze czasy uzyskuje *człowiek, gdy walczy z żywiołem*. Najszybszym pływakiem jest *Johnny Weissmueller*, „*Prince of Fales*”, którego rekord w pływaniu na 100 m. w 57.8 sek. trwa niepobity od kilku lat. Największą *szybkością, osiąganą przez wioślarzy*, jest *szybkość 20.32 km/godz.*, uzyskana przez *reprezentacyjną ósemkę amerykańską* na regatach olimpijskich w r. 1928 w Amsterdamie.

Trudne do uzyskania są **szybkości w sportach zimowych.**

Wchodzi tu w grę także *klimat i pogoda*. Największymi *szybkościami są szybkości, osiągnięte na jeździe na skeletonie*. Anglik *Heaton* na torze Cresta Run w Szwajcarii osiągnął *szybkość 124 km/godz.* Nieco niżej stoi rekord *rarciniarski w biegu zjazdowym*, w którym *Szwajcar Mauer* osiągnął *szybkość 111 km/godz.*

Znaczenie słabszym jest te-

Poniżej: „*Niebieski Ptak*” rekordowy automobil plk. Campbella. — Na prawo: *St. Walawiczcówna*, najszybsza kobieta świata.

Wśród rekordów świata trzyma się jeden unikat — **rekord ustanowiony przez konia.** Posiadczą tego rekordu jest klacz „Lafayette”, która 1 km. przebyła w czasie 58.72 sek., tj. osiągnęła szybkość 61.307 km/godz. Rekord ten do dziś dnia nie został pobity, wszelkie też czasy, uzyskiwane przez konie w ostatnich latach nie zbliżyły się do tego rekordu. W lekkoatletyce najcenniejszymi są rekordy

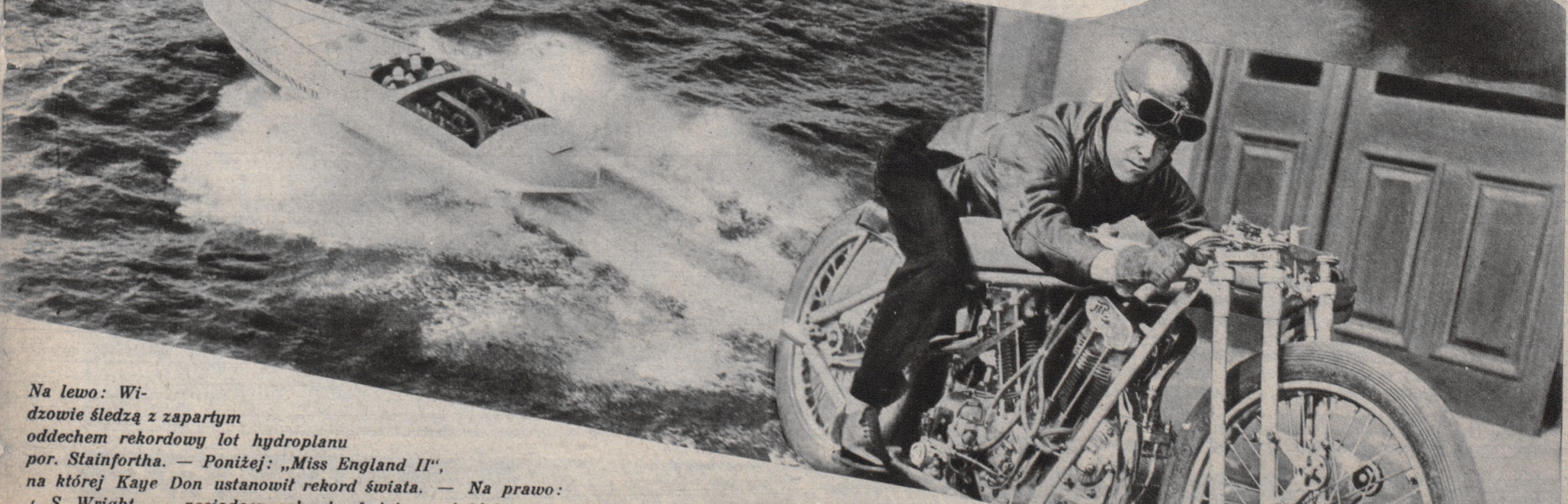
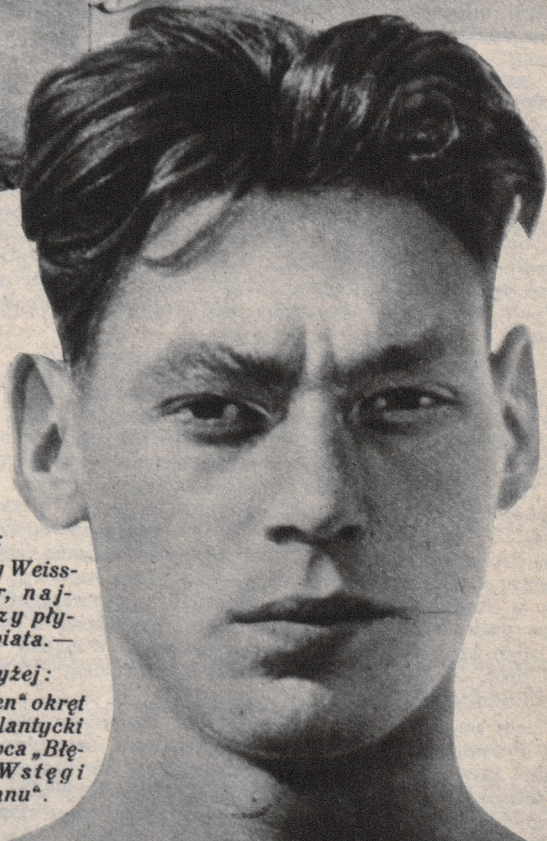
Amerykanki *Locke*, który uzyskał czas 20.6 sek. na 200 m., co odpowiada *szybkości 34.951 km/godz.* Rekordem bardzo trudnym do pobicia jest *rekord w biegu godzinnym*, który przez długi czas należał do sławnego Francuza *Jean Bouina* i wynosił 19.021 kilometrów. Bouin ustanowił go w r. 1913. Dopiero w kilkanaście lat później *Nurmi* zaatakował rekord godziny i pobit go, *uzyskując 19.21 km.* Najlepszym wynikiem, osiągniętym

Osobną uwagę należy poświęcić *parowcowi „Bremen”*, który przebył Ocean Atlantycki z Europy do Ameryki w rekordowym czasie 4 dni i 17 godzin.

Nie są to jednak ostatnie słowa. Nowe rekordy nie dadzą zapewne zbyt długo czekać na siebie, a zwłaszcza sporty, opierające swój postęp o udoskonalenie motorów i maszyn, mają wielką możliwość dalszego wyrubowania rekordów. Rekordziści też nie ustają w pracy nad osiągnięciem coraz to większej szybkości. Budują się coraz nowe masz-

Na prawo: *Johnny Weissmueller*, najszybszy pływak świata.

Powyżej: „*Bremen*” okręt transatlantycki zdobywca „*Błękitnej Wstęgi Oceanu*”.

Na lewo: *Widzowie* śledzą z zapartym oddechem rekordowy lot hydroplanu por. *Stainforth*. — Poniżej: „*Miss England II*”, na której *Kaye Don* ustanowił rekord świata. — Na prawo: *J. S. Wright*, — posiadacz rekordu świata w jeździe na motocyklu.

Frajment z biegu myśliwskiego „św. Huberta“ 8 p. ulanów. Uczestnicy biegu z gen. Łuczyńskim na czele forsują rów

„ŚW. HUBERT“ UŁANÓW KSIĘCIA JÓZEFA.

Kraków, 8 listopada.

Dzień św. Huberta, patrona myślistwa, jest równocześnie świętem kawaleryjskim. Dlatego też w pierwszych dniach listopada w całej Polsce w pułkach kawalerji odbywają się tradycyjne biegi „św. Huberta“ w najrozmaitszych odmianach, a więc zarówno „klasycznie“ za sforą psów i lisem czy też śladem, jak i bez psów, a zato z *finishem* i nagrodami.

W dniu wyznaczonym na bieg św. Huberta w Krakowie, w koszarach 8 p. ul. im. ks. Józefa zapanował świąteczny i miły nastrój. Wszędzie widać było ruch i przygotowania do tej tradycyjnej imprezy. Na obszernym majdanie konie niecierpliwą się, nie mogąc doczekać się gonitwy. Psy, trzymane na smyczach węższą za niewidocznym „wrogiem“ z knieji, a tymczasem powoli nadciągają jeźdźcy. Obok ulańskich i artyleryjskich mundurów widzi się także i czerwone fraki przybyłych gości. Niestety tylko *plet piękna nie dopisała*. Zato

dobór jeźdźców pierwszorzędnym.

Oto przybywa gen. Łuczyński, dowódca O. K. V., obok niego widzimy dowódcę Bryg. Kawalerji płk. Piaseckiego. Tym razem pan pułkownik pojawił się w mundurze „cywila“. Lecz mimo czarnego myśliwskiego fraka, od razu poznać żołnierza. Startuje także płk. Hackbeil. Obok oficerów-gospodarzy 8 p. ul. przybyli także i oficerowie 5 D. A. K. 5 Bataljonu saperów, szwadronu pionierów i wielu innych. Osobną uwagę należy poświęcić oficerom i podchorążym rezerwy, którzy w dniu tym ochotnie podkreślili przywiązanie do barw pułkowych, tłumnie meldując swój udział w biegu. Od nich krok już do jeźdźców cywilnych. Widzimy więc pp. prof. U. J. Heydla, hr. Romera, Larischa, Forstera, Gużkowskiego i wielu innych.

Lecz pojawiają się także i goście. Przybywa płk. Belina-Prażmowski, prezydent m. Krakowa, wspominając czasy, kiedy sam w mundurze kawalerzysty brał udział w takich imprezach. W chwili po nim przyjeżdża wojewoda krakowski p. Kwaśniewski, dalej gen. Smorawiński, dowódca garnizonu i szereg osób z obywatelstwa. Licznie reprezentowane są i panie, które chcą przypatrzeć się po raz pierwszy od wielu lat urządzanemu biegowi za sforą psów.

Dotychczas bowiem biegi te odbywały się jako biegi za mastrem.

Ostatnie przygotowania, *master*, dca 8 p. ulanów płk. Mastalerz wydaje ostatnie instrukcje i cała stawka jeźdźców, wspaniałą kawalkadą rusza w pole. Trasa wynosi 8 km. Podmokła i rozmiękła, najeżona przeszkodami naturalnymi w terenie, stawia niemałe wymagania jeźdźcom.

Historja ogarów św. Huberta.

Niebawem z pól dochodzi charakterystyczne ujadanie psów, które wpadły na ślad. Są to rasowe ogary św. Huberta t. zw. „Bloodhound“, sprowadzone w r. 1928 z Anglii. Sfora psów jest własnością Podkarpackiego Koła Jazdy Myśliwskiej, którego mastrem jest Rodryg hr. Romer, a huntsmanem z amatorstwa mjr. Eryk Pfann, który też śledzi bacznie z konia czy psy dobrze idą. Zaznaczyć należy, że Podkarpackie Koło urządza rokrocznie szereg biegów myśliwskich w okolicach Zach. Małopolski.

Ciekawą jest historia rasy psów św. Huberta. Pocho-
dzić one mają w prostej niejako lnji od pierwszego

wogóle psa, którego obłaskawił człowiek w czasach przedhistorycznych. O psach tych wspomina już Juljusz Cezar. *Racjonalną hodowlą tej rasy zajął się św. Hubert*, od którego też rasa ta otrzymała swą nazwę. Po śmierci św. Huberta sforą psów zajął się klasztor w Ardenach, który też przechowuje rodowody z przed 300 laty. W niejaki czas potem psy te wyginęły w Europie, *utrzymały się natomiast w Ameryce*, gdzie używano ich z wielkim powodzeniem do *tropienia murzynów* zbiegłych z niewoli. Po zniesieniu niewolnictwa, psy św. Huberta powróciły do szlachetniejszego powołania, t. j. do tropienia zwierzyny. Resztę psów czystej rasy z Ameryki wykupiła *Viscountess Castlereagh* i sprowadziła do Anglii, gdzie też do dziś dnia zajmują się hodowlą tej rasy. Psy Towarzystwa Podkarpackiego zostały zakupione ze strony *Lorda Ailesbury'ego* i *ms. Edmundsa*.

Wracajmy jednak do biegu. Oto jeźdźcy przebyli już gładkie pola, *pierwsza przeszkoda — wóz* i już jeden z koni wałęsa się bez jeźdźca, ale nie długo, bo już chwycyony kontynuuje bieg pod swoim panem. *Mamy głęboki rów ze strumieniem*. Kawalkada spiętrza się niejako, gdyż konie nie lubią takich przeszkód, lecz już ją przebyli, *pedzą przez płot* i znowu równe pole, *znikają za wzgórzem i słychać tylko szczekanie ogarów*. Widać ich znowu z oddali *jak szukają zgubionego śladu*. Lecz mają go z powrotem, *pedzą daleko przed grupą*

Uczestnicy biegu „św. Huberta“ 8 p. ul. na stromym zjeździe.

jeźdźców. Ostatni rów i już meta. Dla piesków jest więc ulan, który daje im *surowe mięso*, ono ma wynagrodzić psom lisa. Za chwilę galopem wpadają na metę jeźdźcy. Piękny widok ukazuje się nam, *gdy grupa 70 jeźdźców w kolorowych ubraniach pędzi po błoni*. Za chwilę wszyscy już są w komplecie. *Udajemy się na polanę*, gdzie gościnny 8 pułk ulanów przygotował tradycyjną *lampkę wina*. Tutaj też wszyscy uczestnicy otrzymują *pamiątkowe odznaki*. Niebawem rozjeżdżają się wszyscy. Tradycyjny bieg św. Huberta ulanów księcia Józefa należy do przeszłości. Wracamy do Krakowa. W powietrzu snują się srebrne nitki babiego lata, a z oddali dolatuje nas jeszcze szczekanie psów, odprowadzanych po biegu i tętent koni wracających do stajni. *W. D.*

Wieści z zagranicy.

Piłka nożna.

Londyn. 8 listopada. (Tel. wł.) W sobotę odbyły się następujące rozgrywki piłkarskie o mistrzostwo Anglii: *Aston Villa — Blackpool 5:1, Bolton Wanderers — Sunderland 3:1, Chelsea — Derby County 2:1, Grimsby Town — Portsmouth 3:1, Huddersfield — Everton 0:0, Leicester — Sheffield United 4:3, Liverpool — Blackburn 4:2, Middlesborough — Manchester City 3:3, New Castle — Arsenal 3:2, Wednesday — Birmingham 5:1, West Bromwich Albion — Westham United 5:1.*

Mecz międzykrajowy Szkocja Anglja 4:3.

Wiedeń. 8 listopada. (Tel. wł.) Mistrzostwo Ligi austr. *Admira — Nicholson 2:0 (1:0), B. A. C. — Hakoah 1:1 (1:0), Wacker — Rapid 1:0 (0:0), Austria — F. A. C. 7:5 (3:1), Sportklub — Slovan 1:1 (1:0).*

Zurych. 8 listopada. (Tel. wł.) *Pierwsza rozgrywka finałowa o puchar środkowej Europy: Vienna — W. A. C. 3:2 (1:2).* Ostateczna rozgrywka między obu klubami odbędzie się w dniu 12 bm. w Wiedniu.

Budapeszt. 8 listopada. (Tel. wł.) Zawody między państwowe Węgry — Szwecja 3:2 (2:1).

Praga. 8 listopada. (Tel. wł.) *Slavia — Sparta 3:1, Meteor „08“ — Bohemians 2:1, D. F. C. — S. K. Prošćievoj 2:1.*

Cieplice. 8 listopada. (Tel. wł.) *Teplitzer F. C. — Kladno 3:3.*

Miskolcz. 8 listopada. (Tel. wł.) *Hungaria — Attila 5:3.*

Pięciokościoty, 8 listopada. (Tel. wł.) *Kispesti — Barania 5:1.*

Pilzno. 8 listopada. (Tel. wł.) *Cechie Karlin — Victoria 0:0.*

Fürth. 8 listopada. (Tel. wł.) *S. V. Fürth — V. S. R. Fürth 2:2.*

Rugby.

Lipsk, 8 listopada. (Tel. wł.) W obecności około trzech tysięcy widzów odbył się mecz rugby między reprezentacją *Czechosłowacji* i *Niemiec*, wygrany przez Niemcy w stosunku 38:0 (18:0) prawie bez trudu. Goście czescy grali bardzo słabo.

Program zawodów na dzień 15 listopada.

Warszawa: Mecz ligowy *Warszawianka — Warta.*

Lwów: Mecz ligowy *Lechia — Pogon.*

Wielkie Hajduki: Mecz ligowy *Ruch — Czarni.*

Katowice: Otwarcie sezonu hokejowego (14 listopada).

RAZ DWA TRZY!

ILUSTROWANY TYGODNIK SPORTOWY

GDY SEZON MOTOCYKLOWY KOŃCZY SIĘ..

Ostatni... art me... alisty w sezonie letnim.

Koczn
Małoj
C
dzie